

**WOJEWÓDZKI KONKURS PRZEDMIOTOWY
DLA UCZNIÓW GIMNAZJÓW
WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO
W ROKU SZKOLNYM 2016/2017**

GEOGRAFIA

Informacje dla ucznia

1. Na stronie tytułowej arkusza w wyznaczonym miejscu wpisz swój kod ustalony przez komisję.
2. Sprawdź, czy arkusz konkursowy zawiera 12 stron (zadania 1-20).
3. Czytaj uważnie wszystkie teksty i zadania.
4. Rozwiązania zapisuj długopisem lub piórem. Nie używaj korektora.
5. W zadaniach zamkniętych podane są odpowiedzi: A, B, C, D. Wybierz tylko poprawne odpowiedź i zaznacz je znakiem „X” **bezpośrednio na arkuszu.**
6. Staraj się nie popełniać błędów przy zaznaczaniu odpowiedzi, ale jeśli się pomylisz, błędne zaznaczenie otocz kółkiem ⊗ i zaznacz inną odpowiedź znakiem „X”.
7. Instrukcje do innych typów zadań, są w treści zadania.
8. Rozwiązania zadań otwartych zapisz czytelnie w wyznaczonych miejscach. Pomyłki przekreślaj.
9. Przygotowując odpowiedzi na pytania, możesz skorzystać z miejsc opatrzonych napisem *Brudnopis*. Zapisy w brudnopisie nie będą sprawdzane i oceniane.
10. Uczniowi wolno korzystać podczas rozwiązywania arkusza z prostego kalkulatora.

KOD UCZNIWA

--	--	--

Etap: rejonowy

**Czas pracy:
90 minut**

WYPEŁNIA KOMISJA KONKURSOWA

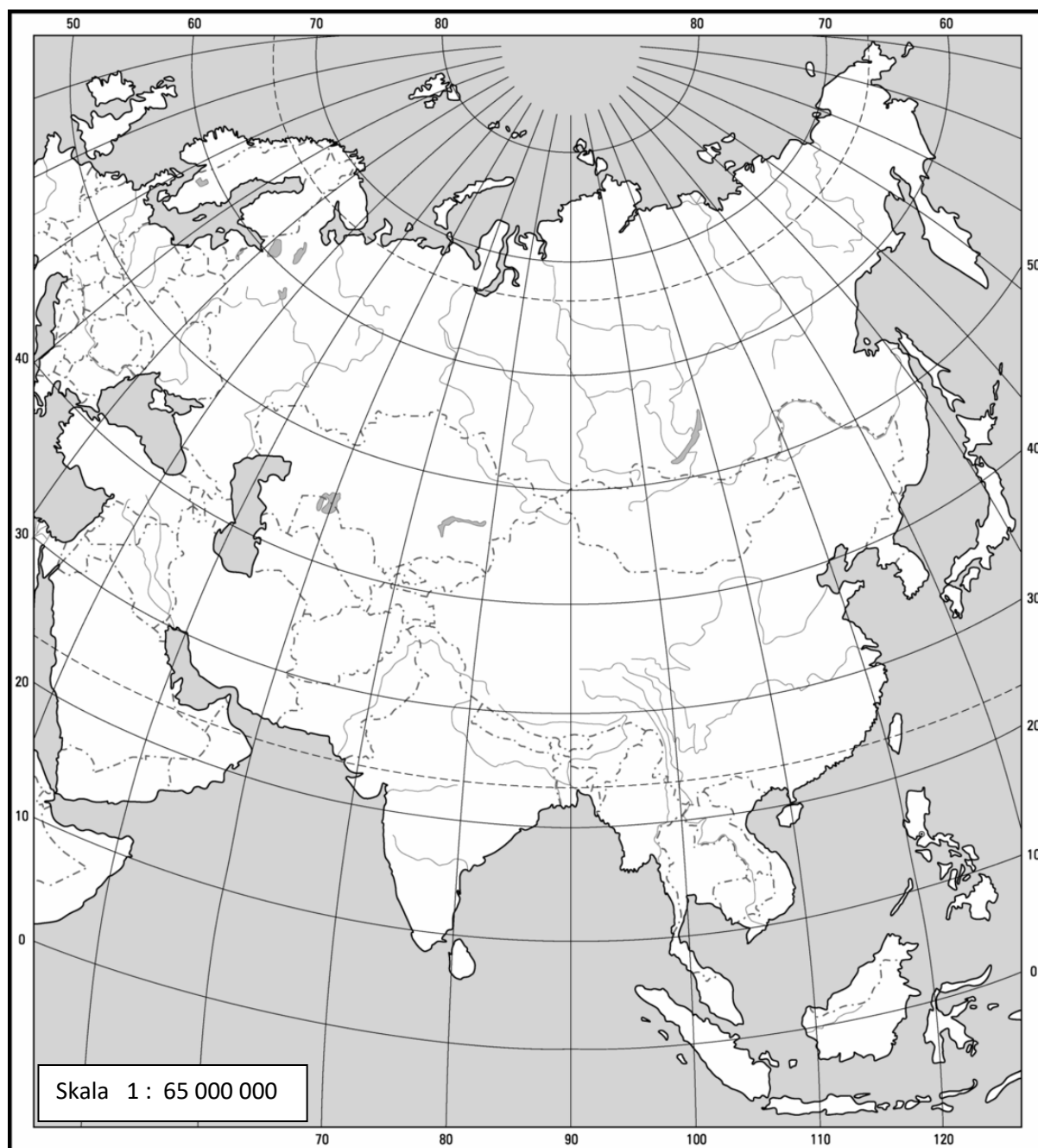
Nr zadania	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	Razem	
Liczba punktów możliwych do zdobycia	3	3	4	3	2	5	2	6	3	2	2	2	2	2	3	2	3	5	2	4	60	
Liczba punktów uzyskanych przez uczestnika konkursu																						

Liczba punktów umożliwiająca kwalifikację do kolejnego etapu: 51

Podpisy członków komisji :

1. Przewodniczący – .....
2. Członek komisji sprawdzający pracę – .....
3. Członek komisji weryfikujący pracę – .....

Mapa Azji
załącznik do zadań: 1, 2, 3, 4.

źródło: *Mapy konturowe, PWN, zmienione*

Zadanie 1. (3p.)

Na mapie Azji ze str. 2 zaznacz cyframi od 1 do 7 w odpowiednich miejscach, następujące obiekty geograficzne:

1 – Jawa,   2 – Celebes,   3 – Półwysep Malajski,   4 – Półwysep Indochiński,
5 – Morze Południowochińskie,   6 – Morze Sulu,   7 – Cieśnina Malakka

Zadanie 2. (3p.)

Poniższy schemat przedstawia przebieg granicy między Europą i Azją z północy na południe.

a. W wykropkowane miejsca wpisz cyfry, którymi oznaczono obiekty geograficzne tak, aby powstała ciągłość przebiegu granicy pomiędzy Europą i Azją.

Ujście Bajdaraty do Morza Karskiego	...	Północne wybrzeże Morza Kaspijskiego	...	Morze Azowskie	...	Morze Czarne	...	Morze Marmara	...	Morze Egejskie
-------------------------------------	-----	--------------------------------------	-----	----------------	-----	--------------	-----	---------------	-----	----------------

1. Obniżenie Kumsko-Manyckie
2. Cieśnina Kerczeńska
3. Cieśnina Dardanele
4. Cieśnina Bosfor
5. Góry Ural

b. Narysuj na mapie ze str. 2 kolorowym długopisem przebieg lądowej granicy pomiędzy Europą i Azją.

Zadanie 3. (4p.)

Na mapie na str.2 zaznacz kropkami skrajne punkty wyspy Borneo. Oznacz je literami tak, jak podano w tabeli. Odczytaj z mapy potrzebne współrzędne geograficzne z dokładnością do 1° i wpisz je w odpowiednie miejsca tabeli. Oblicz rozciągłość południkową i równoleżnikową tej wyspy i wpisz wraz z nazwą do tabeli.

skrajny punkt	współrzędne	rozciągłość	
		nazwa	wartość
A – na północy			
B – na południu			
C – na wschodzie			
D – na zachodzie			

Zadanie 4. (3p.)

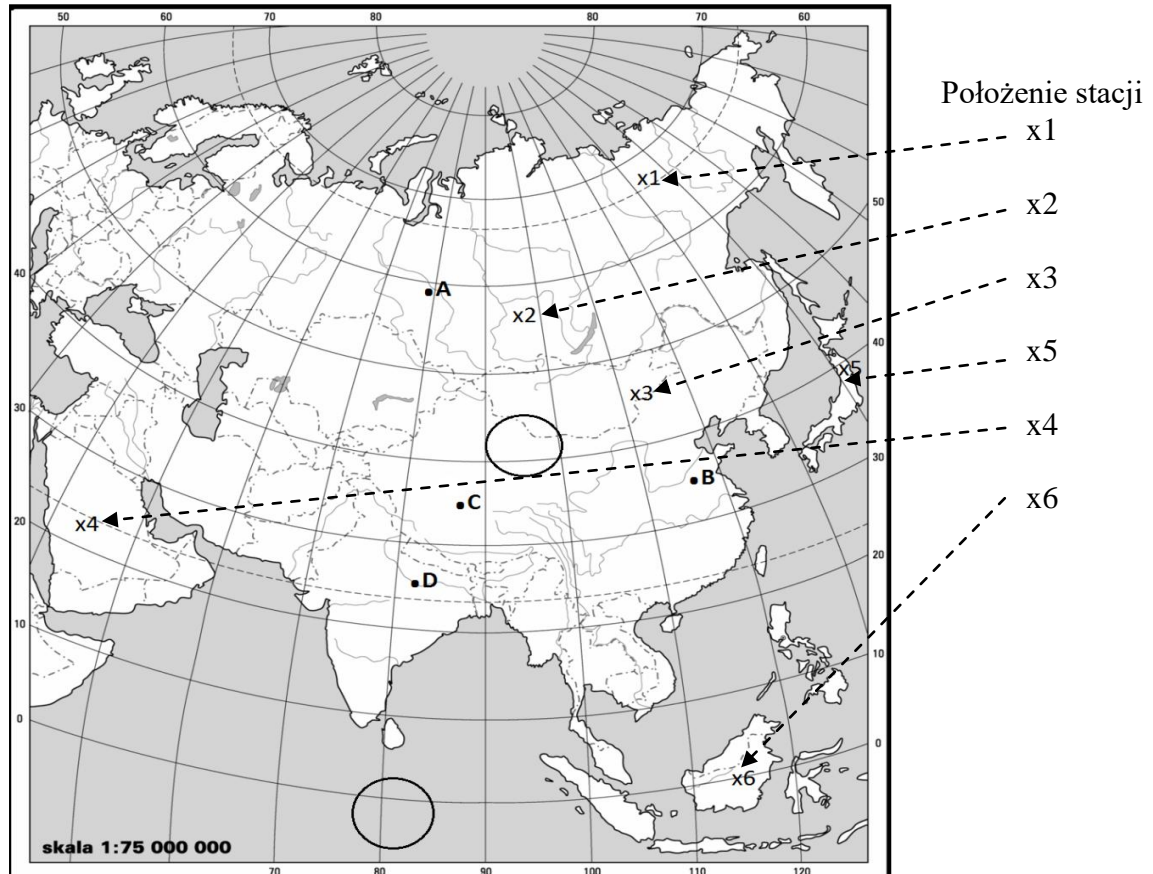
Dokończ poniższe zdania wpisując brakujące nazwy państw i stolic, by otrzymać zdania prawdziwe:

- a. Większa część wyspy Borneo należy do państwa ....., w którym stolicą jest .....
- b. Mniejsza część tej wyspy należy do państwa ..... ze stolicą w .....
- c. Najmniejsze państwo położone na tej wyspie to .....

Zadanie 5. (2p.)

Na mapie zamieszczonej poniżej literami A, B, C, D zaznaczono cztery krainy geograficzne. Dwie z nich to obszary słabo zaludnione, dwie – gęsto zaludnione. Uzupełnij tabelę

Obszary słabo zaludnione	Obszary gęsto zaludnione
Nazwa	Nazwa
A -	B -
C -	D -

źródło: Mapy konturowe, PWN, zmienione

Zadanie 6. (5p.)

- A.** W kółka na mapie z zad. 5 wpisz literami układy niskiego (N) i wysokiego (W) ciśnienia tak, aby odzwierciedlały sytuację baryczną nad Azją w półroczu letnim. Zaznacz strzałką kierunek ruchu mas powietrza w tym okresie. Ten wiatr to .....
- B.** Spośród zaznaczonych na mapie powyżej znakiem „x” stacji meteorologicznych wybierz te, których dotyczą dane z tabeli. Wpisz do tabeli ich numery.

Nr stacji		miesiące												rok
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	
	T (°C)	-34,8	-31,1	-27,8	-18,7	-6,5	4,5	9,6	8,5	1,0	-12,8	-27,0	-29,2	-13,5
	O (mm)	6	9	7	13	17	19	40	44	27	20	11	16	230
	T (°C)	5,0	5,3	8,3	14,8	15,6	22,7	25,6	24,4	16,2	11,8	8,7	5,6	13,7
	O (mm)	46	94	121	128	155	150	166	252	201	100	80	72	1565

źródło: Azja. Encyklopedia Geograficzna Świata, OPRES, 1998

Zadanie 7. (2p.)

Oblicz roczną amplitudę temperatur dla stacji z tabeli w zadaniu 6.

Stacja nr .... Obliczenia .....
Odp.: .....

Stacja nr .... Obliczenia .....
Odp.: .....

Zadanie 8. (6p.)

Uzupełnij tabelę wpisując do niej nazwy klimatów, stref roślinnych i gleb, charakteryzujących punkty **x** oznaczone na mapie z zad. 5 cyframi od 1 do 6. Nazwy wybierz spośród podanych:

(Uwaga: nazwy podane są w kolejności alfabetycznej, zawsze o jedną więcej)

Klimat: *polarny, równikowy wybitnie wilgotny, subpolarny, umiarkowany chłodny kontynentalny, umiarkowany ciepły kontynentalny, umiarkowany ciepły morski, zwrotnikowy suchy.*

Strefa roślinna: *las liściasty i mieszany strefy umiarkowanej, las równikowy wilgotny, pustynia, roślinność śródziemnomorska, step, tajga, tundra.*

Gleby: *bielicowe, brunatne, czarnoziemy, inicjalne gleby tundry, laterytowe, rędziny, szaroziemie.*

Nr stacji	Klimat	Strefa roślinna	Gleby
x1			
x2			
x3			
x4			
x5			
x6			

Zadanie 9. (3p.)

Korzystając z mapy Azji ze str. 4, na podstawie położenia stacji oznaczonych „x” z numerami od 1 do 6 odpowiedz na pytania:

1. W którym punkcie występuje zjawisko dnia i nocy polarnej? .....
2. W którym punkcie latem dzień jest najdłuższy? .....
3. W którym punkcie Słońce góruje w zenicie około 22 VI? .....
4. W którym punkcie Słońce góruje w zenicie w marcu i wrześniu? .....
5. W którym punkcie Słońce góruje najwcześniej? .....
6. W którym punkcie dzień i noc zawsze trwają 12 godzin? .....

(Uwaga: numery mogą się powtarzać, a nie wszystkie są wykorzystane!)

Zadanie 10. (2p.)

Oblicz średnią gęstość zaludnienia Azji, wiedząc, że na powierzchni 44,5 mln km² mieszka 4,3 mld osób. Wynik zapisz z jednostką zaokrąglając wartość do całości.

Obliczenia:

Odp. ....

Zadanie 11. (2p.)

W 1947 i 1948 roku w Azji powstały dwa państwa, które miały stać się schronieniem dla wyznawców pewnych religii. Jakie to państwa i religie? Uzupełnij poniższą tabelę.

Rok	Powstałe państwo	Główna religia powstałego państwa
1947		
1948		

Zadanie 12. (2p.)

W poniższym tekście opisującym różnorodność etniczną ludności Iranu znajdują się cztery nieprawdziwe informacje. Znajdź je i podkreśl.

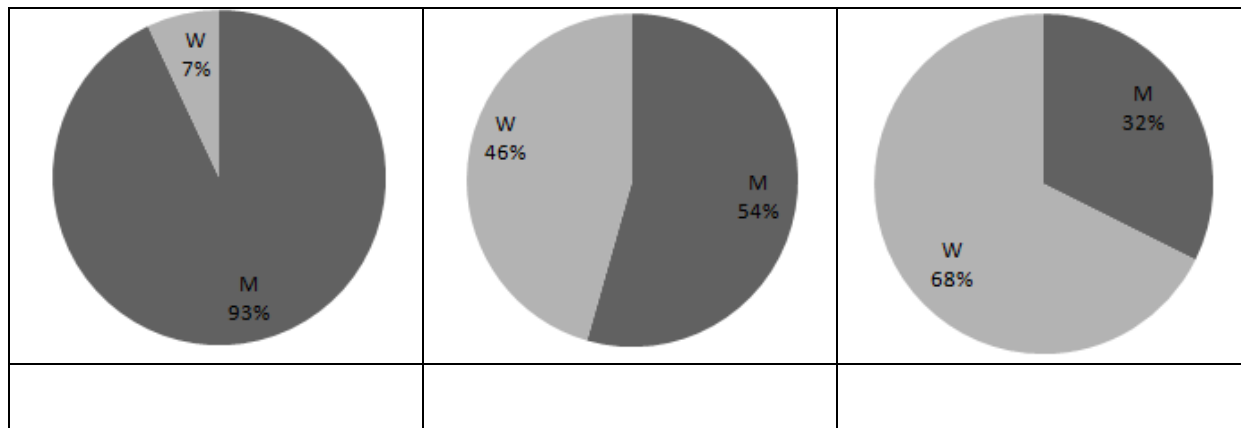
„Iran jest krajem bardzo różnorodnym etnicznie. Persów jest zaledwie ok 30 %. Zachód kraju zamieszkują Ormianie. Są nawet prowincje Azerbejdżan Wschodni i Azerbejdżan Zachodni. Są tu oczywiście jak niemal wszędzie w regionie Hindusi, brzeg Zatoki Perskiej zamieszkują sunniccy Arabowie oraz tzw. Bandari o wyraźnie ciemniejszej skórze, potomkowie niewolników, kupców z Chin często bywających na wybrzeżu (Bandar znaczy po persku „port”). Po górach na południowym zachodzie kraju wciąż wędrują nomadzi – Lurowie. Prowincję Beludżystan przy granicy z Pakistanem zamieszkują wojowniczy Beludżowie nieustannie źródło trosk władz w Teheranie. Zajmują się oni bowiem niekiedy przemytem narkotyków i porwaniami dla okupu.”

źródło: Żemła M. Blaski i cienie republiki islamskiej. Geografia w Szkole, 2/2015

Zadanie 13. (2p.)

Wykresy kołowe przedstawiają udział ludności miejskiej (M) i wiejskiej (W) w ogólnej liczbie ludności trzech państw: Chin, Indii i Japonii w 2014 r.

a. Pod każdym wykresem wpisz, którego państwa on dotyczy

źródło: opracowanie własne na podstawie rocznika statystyki międzynarodowej 2015

b. Dokończ zdanie:
Procentowy udział ludności miejskiej w ogólnej liczbie ludności danego terenu to stopień .....

Zadanie 14. (2p.)

W wyniku nawadniania upraw bawełny przez wody rzek Amu-darii i Syr-darii, uchodzących do Jeziora Aralskiego, nastąpiły zmiany w środowisku przyrodniczym i gospodarce regionu. Powierzchnia jeziora zmniejszyła się. Wpisz poniżej po jednej negatywnej konsekwencji tego zjawiska.

Konsekwencja przyrodnicza:
.....
.....

Konsekwencja społeczno-gospodarcza:
.....
.....

Zadanie 15. (3p.)

Na podstawie treści artykułu „Czy żółw dogoni zającą” odpowiedz na pytania dotyczące specyfiki rynku pracy w Japonii.

- a. Co było jedynym wyjściem w sytuacji, kiedy z jednej strony nie można było zwalniać pracowników, a z drugiej co roku trzeba było dawać im podwyżki?
.....
- b. Postęp techniczny wymuszał jednak na pracodawcach ograniczanie zatrudnienia. Jakie wyjście znaleziono dla „zbędnych” pracowników?
.....
- c. Które trzy cechy charakteryzują współczesny japoński rynek pracy ? Podkreśl je.
Częsta zmiana miejsca pracy, praca zespołowa, niska jakość produktów, troska o klienta, wypracowywanie zysku, wysokie bezrobocie.

Zadanie 16. (2p.)

Korzystając z danych dotyczących importu i eksportu Japonii zamieszczonych w tabeli zaznacz „X” dwa zdania prawdziwe wpisane poniżej tabeli.

Japonia	Towary rolno-spożywcze	Surowce z wyjątkiem paliw	Paliwa mineralne, smary, mat.pochodne	Produkty przetwórstwa przemysłowego	Maszyny, urządzenia i sprzęt transportowy
Import %	8,6	8,1	28,7	31,4	23,3
Eksport %	0,6	1,4	1,7	36,8	59,5

źródło: Mały rocznik statystyczny Polski 2012 GUS

- A. Udział towarów rolno-spożywczych w ogóle towarów zakupionych za granicą był większy niż udział zakupionych surowców z wyjątkiem paliw
- B. Wśród towarów zakupionych przez Japonię za granicą około 70% stanowiły produkty przetwórstwa przemysłowego oraz maszyny, urządzenia i sprzęt transportowy.
- C. Wśród towarów sprzedanych przez Japonię za granicę ponad 90% stanowiły produkty przetwórstwa przemysłowego oraz maszyny, urządzenia i sprzęt transportowy.
- D. Udział surowców (z wyjątkiem paliw) w ogóle towarów sprzedanych za granicę był większy niż udział tej grupy w ogóle towarów zakupionych za granicą.

Zadanie 17. (3p.)

W tabeli poniżej podano kilka informacji o Japonii. Oceń ich prawdziwość i wpisz w kolumnę literę „P” jeżeli zdanie jest prawdziwe lub „F” jeżeli jest fałszywe.

Opis	P/F
1. Japonia leży na styku czterech płyt tektonicznych.	
2. Toyota, Ford, Fiat, Nissan – to wszystko japońskie marki samochodów.	
3. Nowy samochód w Tokio można kupić, gdy się posiada miejsce parkingowe.	
4. W Japonii nie buduje się polderów, nie osusza się dna morskiego ponieważ kraj ma wystarczającą powierzchnię użytków rolnych.	
5. Japonia ma obecnie największy udział w światowym rynku pereł.	
6. W 2011 roku w wyniku trzęsienia ziemi i tsunami została naruszona konstrukcja elektrowni atomowej w Fukushima.	

Zadanie 18. (5p.)

Zaznacz „X” prawidłową odpowiedź na każde z pytań zamieszczonych w poniższej tabeli.

<i>Pytanie</i>	<i>Odpowiedź</i>
1. Gdzie znajduje się największe na świecie pod względem liczby ludności megalopolis?	A. w Indiach. B. w Chinach. C. w Japonii. D. w USA
2. Który kraj w Azji ma największe pogłowie bydła?	A. Chiny B. Turcja C. Indie D. Mongolia
3. Od którego z podanych państw oddzielił się w 1971 roku Bangladesz	A. Indie B. Chiny C. Pakistan D. Birma (Mianmar)
4. Jaką grupę państw były amerykański prezydent G. Bush określił mianem „osi zła”	A. Izrael, Irak, Pakistan B. Iran, Irak, Korea Północna C. Afganistan, Syria, Jordania D. Jemen, Oman, Iran
5. Które państwo jako pierwsze uznało chrześcijaństwo jako religię narodową?	A. Liban B. Armenia C. Azerbejdżan D. Gruzja
6. W którym państwie znajduje się Góra Ararat	A. Azerbejdżan B. Armenia C. Gruzja D. Turcja

Zadanie 19. (2p.)

Połącz w pary miejsca i panujące tam konflikty. Pod tabelą obok cyfry wpisz odpowiednią literę.

<i>Miejsce konfliktu</i>	<i>Opis przyczyny konfliktu</i>
1. Izrael	a. Tybetańczycy chcą odzyskać utraconą w 1959 r. niepodległość
2. Afganistan	b. Mieszkańcy tego regionu – muzułmanie chcą przyłączenia do Pakistanu
3. Chiny	c. Spór o Górski Karabach
4. Armenia - Azerbejdżan	d. Konflikt w tym regionie zaczął narastać po dojściu Talibów do władzy. Stacjonują tu wojska wielu państw ONZ
5. Kaszmir	e. Palestyńczycy dążą do utworzenia własnego państwa

1-....., 2-....., 3-....., 4-....., 5-.....

Zadanie 20. (4p.)

Czytając literaturę do konkursu można był zobaczyć ilustracje atrakcji turystycznych kilku państw: Izraela, Armenii, Pakistanu, Iranu. Wpisz do tabeli właściwe nazwy państw i stolic.

	<p><i>Stolica tego kraju położona jest malowniczo u podnóża gór Elbrus.</i></p> <p>Państwo .....</p> <p>Stolica .....</p>
	<p><i>Pomnik w stolicy przedstawia 4 prowincje i trzy regiony tego kraju.</i></p> <p>Państwo .....</p> <p>Stolica .....</p>
	<p><i>Monastyr Norawank świadczy o długiej historii chrześcijaństwa w tym kraju.</i></p> <p>Państwo .....</p> <p>Stolica .....</p>
	<p><i>„Miasto pokoju” jest stolicą trzech religii, siedzibą rządu tego kraju, ale większość krajów nie ma tam swoich ambasad.</i></p> <p>Państwo .....</p> <p>Stolica .....</p>

Brudnopis

